

Základní škola a mateřská škola Jindřichovice p.o.

Minimální preventivní program 2023 - 2024

Členové poradenského preventivního týmu:

Školní metodička prevence: Monika Vaňátková

Výchovná poradkyně: Mgr. Hana Žáková

Ředitelka školy: Mgr. Hana Žáková

Zástupkyně ředitele školy: Lucie Majdřáková

Obsah programu:

1. Úvod
2. Charakteristika školy
3. Východiska pro minimální preventivní program
4. Cíle PPŠ
5. Vlastní preventivní aktivity během školního roku 2023/2024
6. Metody práce
7. Další aktivity školy
8. Spolupráce s rodiči a veřejností
9. Kontakty s jinými organizacemi
10. Škola a oznamovací povinnost
11. Škola a bezpečnostní plán
12. Školní program proti šikanování tvoří samostatnou část MPP
13. Přílohy

1. Úvod

Minimální preventivní program školy ZŠ a MŠ Jindřichovice p.o. vychází z následující legislativy:

(viz příloha č.1)

- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)
- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže. Dokument MŠMT ČR č. j.: 21291/2010-28
- Metodický pokyn MŠMT k řešení šikany ve školách a školských zařízeních, č. j.: MŠMT-21149/2016
- Metodický pokyn MŠMT k jednotnému postupu při omlouvání nepřítomnosti žáků ve škole a při prevenci postihu záškoláctví, č. j.:10 194/2002-14
- Vyhláška MŠMT č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních.
- Národní strategie primární prevence rizikového chování u dětí a mládeže v působnosti resortu školství, mládeže a tělovýchovy na období 2019-2027
- Národní protidrogová strategie 2019-2027
- Akční plán realizace Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2023-2025
- Strategie prevence kriminality v ČR na léta 2016 až 2020
- Metodický pokyn MŠMT k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance č. j.: 14 423/99-22
- Pravidla pro rodiče a děti k bezpečnějšímu užívání internetu č. j.: 11 691/2004-24

2. Charakteristika školy

- Naše škola je malotřídní základní školou od 1. do 5. ročníku, součástí školy je mateřská škola. Škola disponuje tělocvičnou, okolí školy umožňuje organizaci mnoho akcí, které přispívají k šíření zdravého životního stylu a vhodného využívání volného času. Rodiče mají možnost sledovat život školy prostřednictvím webových stránek.
- V prevenci rizikového chování používáme různorodé aktivity-besedy, přednášky, audiovizuální pořady, projektové dny apod. Preventivní témata jsou v rámci specifické prevence začleňována do vyučovacích hodin ve všech ročnících na 1. stupni školy v rámci ŠVP.
- V rámci nespécifické prevence škola organizuje pro žáky řadu akcí, při kterých děti spolupracují v rámci jednotlivých tříd a zapojují do spolupráce se školou i své rodiče, zároveň se žáci naší školy učí sociálním dovednostem. Žáci mohou díky poloze školy využívat v průběhu školního roku přírodní podmínky k lyžování. Žáci se zapojují do různých akcí, viz web školy. Škola se postupně zapojuje do řady projektů – Ajax aj.

3. Východiska pro minimální preventivní program:

- Všichni pracovníci školy jsou povinni zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví žáků v průběhu všech vzdělávacích a souvisejících aktivit. Jsou povinni předcházet vzniku rizikového chování, veškeré negativní příznaky rizikového chování řešit a neprodleně přijmout vhodná opatření ve spolupráci se školním metodikem prevence, výchovným poradcem nebo vedením školy. Bezpečnost žáků v průběhu vyučování je řešena ve školním řádu, který definuje základní práva a povinnosti žáků, zákonných zástupců a učitelů.
- Učitelé mají také právo na přiměřenou ochranu svých práv před šikanou ze strany žáků, zejména pak proti kyberšikaně.

- Základní formou prevence rizikového chování je podpora vzájemných pozitivních vztahů mezi žáky: spolupráce, respekt, tolerance, vědomí sounáležitosti, zapojení všech žáků do aktivit třídy a školy.
- Učitelé dbají na kontrolní činnosti spojené s ochranou před nežádoucími jevy ve vlastní přímé pedagogické činnosti, při dozorech v průběhu školního dne, na školních akcích i akcích probíhajících mimo objekt školy.

4. Cíle MPP

Aktivity školy jsou zaměřeny na specifickou primární prevenci, rozpoznání a zajištění pomoci včasné intervence nebo krizové intervence v případech experimentování s návykovými látkami, rizikových stravovacích návyků vedoucích k poruchám příjmu potravy, traumatických zážitků-domácího násilí, šikany, násilného chování, týrání a zneužívání dětí, ohrožování mravní výchovy mládeže.

Hlavním cílem primární prevence na naší škole je především prevence v těchto oblastech:

- drogové závislosti, alkoholismu a kouření
- šikana, kyberšikana
- záškoláctví
- podpora zdraví a osvojení zdravého životního stylu
- multikulturní výchova, rasismus, intolerance
- netolismus
- domácí násilí
- kriminalita a delikvence
- vést žáky k zdravému sebevědomí, správnému sebehodnocení a sebepoznávání, k dovednostem řešit problémy
- k odmítání všech druhů sebe-destructivního chování, projevů agresivity a porušování zákonů
- podněcování a podchycování aktivit žáků
- virtuální drogy (počítače, televize), gamblerství

Zaměřujeme se na vytváření kvalitních mezilidských vztahů, nadále pracujeme na přátelském klimatu školy a prevencí předcházíme sociálně negativním jevům. Cílená a programově zaměřená práce s třídním kolektivem pomůže vytvářet kamarádské a nezávadné prostředí ve třídě. V letošním školním roce se zaměříme na osobnostní a sociální výchovu, zejména na budování kladných postojů a zlepšení komunikace, za velmi důležité považujeme také soustavnou spolupráci s rodiči.

Dlouhodobé cíle

- zvyšovat sociální kompetence – rozvíjet sociální dovednosti, které napomáhají efektivní orientaci v sociálních vztazích, odpovědnost za chování a uvědomit si důsledky jednání, pochopit pojem sebeúcta, vést žáky k sebeúctě a hledat způsoby, jakými lze sebeúctu podpořit
- posilovat komunikační dovednosti – zvyšovat schopnost řešit problémy, konflikty, adekvátní reakce na stres, neúspěch, kritiku
- vytvářet pozitivní sociální klima – pocit důvěry, bez nadměrného tlaku na výkon, zařazování do skupiny a práce ve skupině vrstevníků, vytvoření atmosféry pohody a klidu, bez strachu a nejistoty
- formovat postoje ke společensky akceptovaným hodnotám – pěstování mravních a morálních hodnot apod.
- formovat takovou osobnost žáka, která je s ohledem na svůj věk schopná orientovat se v dané problematice, zkoumat ji, vyhodnocovat, ptát se, dělat závěry a rozhodnutí
- vést žáky k odpovědnosti za své zdraví
- vytvářet kvalitní mezilidské vztahy

- ukázat žákům zdravý způsob života a nabídnou možnosti, jak trávit volný čas
- vést žáky k jasnému odmítnutí všech projevů agresivity a destruktivního chování
- motivovat učitele ke spolupráci na programu
- motivovat rodiče ke spolupráci na programu
- zlepšení informovanosti žáků, rodičů i pedagogů v oblasti prevence rizikového chování
- dokončit studium metodika prevence
- vzdělávání pedagogického sboru v oblasti prevence formou školení dle aktuální nabídky
- pokračovat v rozšiřování knihovny o odborné publikace

Krátkodobé cíle

- nácvik praktických dovedností, vytváření pozitivních návyků
- nácvik sociálních a komunikačních dovedností pro zvládnání a prevenci konfliktů-nápodoba i záměrný nácvik, využití skutečných konfliktních situací, využití scének a dramatizací
- zlepšení informovanosti žáků, rodičů i pedagogů v oblasti prevence
- vytvářet kvalitní mezilidské vztahy
- předcházet sociálně negativním jevům
- vytvářet dohody a pravidla-vytvářet společně se všemi, kterých se to týká
- cílená pozitivní pozornost-všímat si žáků v situacích, kdy se chovají správně
- dávat prostor pro organizované a plánované činnosti i pro neorganizované a neplánované činnosti pro volný čas
- navázat kvalitnější komunikaci s rodiči-zlepšení spolupráce škola-rodina, učitel-žák-rodiče

5. Vlastní preventivní aktivity během školního roku 2023/2024

- Tvorba třídních pravidel
- Adaptační kurzy
- Den prevence – vztahy ve třídě, bezpečná škola
- Čas proměn – beseda o dospívání
- Dopravní výchova, prevence úrazů, rizikové sporty
- Požární ochrana – beseda s hasiči
- Environmentální výchova – ochrana životního prostředí
- Bezpečný internet – beseda s Policií ČR
- Nástrahy sociálních sítí
- Zdravá výživa
- Poruchy příjmu potravy
- Prevence užívání návykových látek
- První pomoc

Besedy se budou prolínat v rámci aktivit ZŠ, MŠ a ŠD se zapojením všech pedagogů školy.

6. Metody práce

- Skupinová práce
- Celoškolní projekty.
- Besedy
- Interaktivní programy
- Nácviky jednotlivých situací
- Skupinová práce
- Celoškolní projekty.
- Besedy

- Interaktivní programy
- Návčiky jednotlivých situací

Základním předpokladem účinnosti MPP je aktivní zapojení všech žáků školy (případně rodičů žáků) a pedagogických pracovníků školy. Během školního roku mapujeme situaci ve škole a následnou práci s třídními kolektivy a skupinami žáků pracujeme se získanými informacemi. Využíváme k tomu např. dotazníková šetření či projektové dny, které jsou zaměřeny na komunikaci, naslouchání, vztahy mezi vrstevníky i mezi žáky napříč školou. Důraz klademe na kontakt, přátelství, sebeúctu a sebevědomí, důvěru, soucit, práci s emocemi, hry na uvolnění napětí, potlačení agrese, umění spolupráce, řešení problémů apod.

Pokud nastane vyhrocená konfliktní situace mezi učitelem a žákem, řešíme případný konflikt rovněž za pomoci preventivního týmu. Proběhne projednání situace s vyučujícím, s vedením školy a se zákonnými zástupci konkrétního žáka.

PPŠ spolu s vedením školy zajišťuje spolupráci s orgány státní správy a samosprávy, zejména s orgány péče o dítě, sociálním kurátorem, sociálně právní komisí na ochranu dítěte, s Policií ČR, s PPP apod.

Základním předpokladem účinnosti MPP je aktivní zapojení všech žáků školy (případně rodičů žáků) a pedagogických pracovníků školy. Během školního roku mapujeme situaci ve škole a následnou práci s třídními kolektivy a skupinami žáků pracujeme se získanými informacemi. Využíváme k tomu např. dotazníková šetření či projektové dny, které jsou zaměřeny na komunikaci, naslouchání, vztahy mezi vrstevníky i mezi žáky napříč školou. Důraz klademe na kontakt, přátelství, sebeúctu a sebevědomí, důvěru, soucit, práci s emocemi, hry na uvolnění napětí, potlačení agrese, umění spolupráce, řešení problémů apod.

Pokud nastane vyhrocená konfliktní situace mezi učitelem a žákem, řešíme případný konflikt rovněž za pomoci preventivního týmu. Proběhne projednání situace s vyučujícím, s vedením školy a se zákonnými zástupci konkrétního žáka.

PPŠ spolu s vedením školy zajišťuje spolupráci s orgány státní správy a samosprávy, zejména s orgány péče o dítě, sociálním kurátorem, sociálně právní komisí na ochranu dítěte, s Policií ČR, s PPP apod.

Koordinace preventivních aktivit

Školní metodička prevence a výchovná poradkyně zajišťují spolupráci:

- mezi pedagogickými pracovníky a třídními učiteli
- mezi učiteli a rodiči
- s Pedagogicko-psychologickou poradnou v Sokolově
- mezi školou a společenskými organizacemi v obci
- s Policií ČR
- s ostatními organizacemi v rámci regionu, které zabývají oblastí primární prevence
- s ostatními základními školami v regionu
- spolupracují v oblasti prevence sociálně negativních jevů
- seznamují pedagogy s metodickými materiály k dané problematice
- koordinují své plány práce
- podílí se na organizaci soutěží

7. Další aktivity školy

Nabídka volnočasových aktivit v rámci školy:

Řemeslné dílny

8. Spolupráce s rodiči a veřejností

Učitelé nabízejí všem rodičům možnost individuální konzultace. Děti i rodiče jsou seznámeni s konzultačními hodinami. V závažných případech se lze obrátit na pedagoga ihned, ten zváží situaci a podle závažnosti ji řeší. Výchovná poradkyně i metodička prevence mají konzultační hodiny rovněž jednou týdně.

Rodiče mají také možnost navštívit výuku, v rámci Dne otevřených dveří či Dne školních zahrad pak blíže poznávají prostředí naší školy.

9. Spolupráce s ostatními odborníky

Mgr. Bártlová Monika – speciální pedagog – poradna Sokolov

E-mail: mbartlova@pppkv.cz Telefon: [721 834 902](tel:721834902) Konzultace: pondělí 7:30 – 8:00 a 14:30 – 16:00

Ing. Martincová Adéla – metodik prevence – poradna Sokolov

E-mail: amartincova@pppkv.cz Telefon: [739 609 158](tel:739609158)

Mgr. Molová Jolana - speciální pedagog – poradna Sokolov

E-mail: jmolova@pppkv.cz Telefon: [728 373 185](tel:728373185) Konzultace: úterý 7:30 - 8:00 a čtvrtek 14:00 - 15:30

Policie ČR Kraslice [Rady Policie ČR a informace o prevenci - Policie České republiky](#)

Sociální odbor MěÚ E-mail: razova@meu.kraslice.cz [+420 352 633 824](tel:+420352633824)

Středisko VP K. Vary Mob. ambulance: + 420 774 715 266 Mob. Internát: + 420 774 715 268
svp@svpkvary.cz

Další důležité kontakty:

- Národní linka pro odvykání 800 350 000 - funguje pondělí až pátek vždy od 10:00 do 18:00, linku je možné využít i pro pomoc/podporu v případě nadužívání digitálních technologií
- Poradna pro rodinu Sokolov [PORADNA PRO RODINU, MANŽELSTVÍ A MEZILIDSKÉ VZTAHY Sokolov, Sokolov - Živéfirmy.cz \(zivefirmy.cz\)](#),
- Linka pro rodinu a školu 116 000 - anonymní, nonstop

10. Škola a oznamovací povinnost

Pokud získá pracovník školy hodnověrným způsobem poznatky o tom, že někdo připravuje, páchá nebo již spáchal jednání, které lze posoudit jako týrání dítěte, má podle platných zákonů tzv. oznamovací povinnost podle § 167 a 168 trestního zákona. V případě zanedbání této povinnosti nastupuje pro tuto osobu trestní odpovědnost za nepřekažení nebo neoznámení trestného činu.

Oznamovací povinnost

- § 168 trestního zákona – tzv. povinnost oznámit trestný čin
- § 167 tr.z. tzv. povinnost překazit trestný čin

Zákon rozeznává jednak překažení trestného činu (§167 tr.z.), který je páchán nebo se připravuje a dále neoznámení trestného činu (§168 tr.z.) již ukončeného protiprávního jednání. Zákon vyjmenovává skutkové podstaty, které je povinností překazit či oznámit a jejich výčet je taxativní. Mezi vyjmenované trestné činy, které chrání děti patří:

- § 215 týrání svěřené osoby
- § 241 znásilnění
- § 242 pohlavní zneužívání
- § 219 vražda

Překazit trestný čin lze včasným oznámením policejnímu orgánu nebo státnímu zástupci, ale také každým jednáním, které je způsobilé v konkrétní situaci zabránit dokončení protiprávního jednání (např. fyzickým násilím). Tuto povinnost nemá pouze ten, kdo by s tím měl značné nesnáze anebo by sebe uvedl v nebezpečí smrti.

Jakmile se tedy kdokoli ve škole dozví o násilí páchaném na dítěti, pak by toto jeho oznámení orgánům činným v trestním řízení mělo být bezodkladné, neboť z okolností a podmínek každodenního pobytu dítěte ve škole jsou pracovníci školy mezi prvními, kdož se mohou hodnověrně a vlastním pozorováním velmi záhy dozvědět o násilí v rodině. Souběžně je povinností školy informovat také orgán sociálně-právní ochrany dětí (blíže k tomu viz níže)

Stíhání pachatele a souhlas poškozeného

- § 163 a 163 a trestního řádu

Pro účinnou ochranu dětí jako oběti násilí není vyžadován až na výjimky souhlas s trestním stíháním pachatele. Ustanovení § 163 trestního řádu upravuje, kdy je zapotřebí výslovného souhlasu poškozeného se stíháním pachatele, který je pro dítě osobou blízkou. Zákon v tomto ustanovení taxativně vyjmenovává jednotlivé trestné činy, z nichž se týká násilí na dětech pouze znásilnění dle § 241 tr.z.

Ustanovení §163 a trestního řádu zakotvilo výjimku, podle níž není zapotřebí souhlasu k trestnímu stíhání, pokud je poškozeným nezletilé dítě mladší 15 ti let ani u taxativně vyjmenovaných trestných činů.

U trestných činů § 215 tr.z.(týrání svěřené osoby) § 215 a tr.z.(týrání osoby žijící ve společně obývaném bytě nebo domě) ani § 242 tr.z. (pohlavní zneužívání) není tak ze zákona zapotřebí vůbec zjišťovat souhlas poškozeného s trestním stíháním pachatele.

Zákon č. 359/1999 Sb., o soc.- právní ochraně dětí ve znění pozdějších předpisů

Orgán sociálně právní ochrany dětí zajišťuje zejména ochranu práv dětí na příznivý vývoj a řádnou výchovu a chrání jejich oprávněné zájmy. Předním hlediskem sociálně-právní ochrany je zájem a blaho dítěte (§5).

Každý kdo přijde do kontaktu s dětmi, má právo obrátit se na orgán sociálně právní ochrany dítěte a upozornit na porušení povinností nebo zneužití práv vyplývajících z rodičovské zodpovědnosti, nebo na skutečnosti, že na dětech byl spáchán trestný čin ohrožující život, zdraví, jejich lidskou důstojnost, mravní vývoj nebo je podezření ze spáchání takového činu a nebo, že děti jsou ohrožovány násilím mezi rodiči nebo jinými osobami odpovědnými za výchovu dítěte, popřípadě násilím mezi dalšími fyzickými osobami (§6 a7)

Školy, školská zařízení a zdravotnická zařízení, popřípadě další zařízení určená pro děti jsou však povinny oznámit orgánům sociálně právní ochrany dětí skutečnosti, které nasvědčují tomu, že mají ve svém okolí děti, jichž se dotýká shora uvedené charakteristika (§10) a to bez zbytečného odkladu po tom, kdy se o takové skutečnosti dozví.

Co může dělat učitel, pokud má podezření na domácí násilí a zároveň týrání dítěte a rodiče odmítají se školou komunikovat?

- V první řadě by se škola měla snažit komunikovat s obětí domácího násilí a přimět jí situaci v zájmu dítěte řešit – například odkázáním na centra pomoci pro oběti domácího násilí. Ale pokud odmítá rodič komunikovat, má škola v případě podezření na trestný čin povinnost dát podnět policii, informovat OSPOD – sociální pracovnice může vyšetření dítěte psychologem nařídit. Psycholog ale nesmí dát zprávu o vyšetření učiteli bez vědomí rodičů. Podněty je možné dávat i přímo státnímu zastupitelství a jako oznamovatel žádat, aby byla škola informována o přijatých opatřeních ve lhůtě do 30 dnů. Škola musí popsat skutečný stav, který je příčinou podezření na trestný čin a samozřejmě vychází z okolností a ze situace, z jaké se o podezření na spáchání trestného činu dozvěděla. Pokud se později trestný čin neprokáže, nemůže být pracovník školy odsouzen za pomluvu. Navíc OSPOD musí zachovat mlčenlivost o oznamovateli.

Může dítě samo iniciovat svou ochranu?

- Dítě může podle shora uvedeného zákona požádat o ochranu na svou vlastní žádost.
- Dítě má právo požádat orgány sociálně-právní ochrany, školy, školská zařízení a zdravotnická zařízení o pomoc při ochraně svého života a dalších svých práv; tyto orgány, právnické a fyzické osoby a pověřené osoby jsou povinny poskytnout dítěti odpovídající pomoc. Dítě má právo požádat o pomoc i bez vědomí rodičů nebo jiných osob odpovědných za výchovu dítěte.
- Dítě, které je schopno formulovat své vlastní názory, má právo pro účely sociálně-právní ochrany tyto názory svobodně vyjadřovat při projednávání všech záležitostí, které se ho dotýkají, a to i bez přítomnosti rodičů nebo jiných osob odpovědných za výchovu dítěte. Vyjádření dítěte se při projednávání všech záležitostí týkajících se jeho osoby věnuje náležitá pozornost odpovídající jeho věku a rozumové vyspělosti. Při své činnosti bere orgán sociálně-právní ochrany v úvahu přání a pocity dítěte s přihlédnutím k jeho věku a vývoji tak, aby nedošlo k ohrožení nebo narušení jeho citového a psychického vývoje.

11. Škola a bezpečnostní plán

Je důležité vědět, kdo smí a kdo nesmí vyzvedávat dítě ze školy a školní družiny (je dobré mít kopii rozhodnutí od soudu, policie, OSPOD, či azylového domu).

- V případě, že se násilný rodič bude domáhat převzetí dítěte, mít ve složce žáka informace, že je styk zakázaný, dítě je svěřeno matce atd.
- Pokud nejsou jasná rozhodnutí, doporučit matce návštěvu organizace pomáhající obětem domácího násilí (například v Praze ROSA) a doporučit jí, aby si zajistila právní pomoc, informovat jí, že může podat k soudu žádost předběžné opatření svěřením dítěte do péče, či úplného zákazu styku či zákazu přiblížení.
- Vědět, že je dítě ubytováno v utajeném azylovém domě pro ženy a děti, oběti domácího násilí. Mít kontakty na pracovníci azylového domu.
- krizový scénář = PORADENSKÝ PREVENTIVNÍ TÝM, který řeší možné situace ohrožení, jako je co dělat v případě ohrožení – napadení žáka, učitelky apod.

Kdo bude volat policii, kdo zajistí bezpečí žáka a ostatních dětí, kde do příjezdu policie bude dítě, které chceme ochránit.

- zabezpečení školy se řídí doporučením MŠMT pro zabezpečení škol a školských zařízení

12. Školní program proti šikanování - tvoří samostatnou část PPŠ

13. Přílohy

Příloha č.1

Legislativní rámec pro oblast školské prevence rizikového chování

STRATEGIE

Při tvorbě MPP vycházíme z platné legislativy na základě pokynů MŠMT, byl brán zřetel na následující dokumenty:

- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019 – 2027 a Akční plán realizace Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2023 – 2025
- Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019 –2027
- Strategie prevence kriminality v ČR na léta 2022 – 2027
- Krajský plán primární prevence rizikového chování v Karlovarském kraji na léta 2023 – 2026
- Strategický protidrogový plán Karlovarského kraje na období 2023 – 2026

ZÁKONY

- [Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání \(Školský zákon\)](#), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 284/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb., školský zákon, nabývá účinnosti dnem 1. října 2020, s výjimkou ustanovení části první čl. I bodů 6, 81 a 83, které nabývají účinnosti patnáctým dnem po dni jeho vyhlášení. Ustanovení části první čl. I bodu 12 pozbývá platnosti dnem 30. září 2025.
- Zákon č. 562/2004 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím školského zákona
- Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů
- Zákon č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách
- Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů
- Zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek – „Tabákový Zákon“
- Zákon č. 422/2003 Sb. o sociální potřebnosti – ohlašovací povinnost školy při neomluvených hodinách (novela zákona č. 482/1991 Sb.)
- Zákon č. 359/1999 Sb. o sociálně-právní ochraně dětí (více o ohlašovací povinnosti školy)
- Zákon č. 218/2003 Sb. o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže

VYHLÁŠKY

- Vyhláška č. 197/2016 Sb., kterou se mění Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních
- Vyhláška č. 248/2019 Sb., kterou se mění vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění pozdějších předpisů
- Vyhláška č. 412/2006 Sb., kterou se mění vyhláška č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditačních komisí a kariérním systému pedagogických pracovníků

METODICKÉ POKYNY A DOPORUČENÍ

- Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j.: MŠMT-21149/2016)
- Metodické doporučení k prevenci rizikového chování dětí, žáků a studentů ve školách a ve školských zařízeních (č.j.: MŠMT 21291/2010-28) + přílohy pro jednotlivé typy rizikového chování:

1. návykové látky

2. rizikové chování v dopravě

3. poruchy příjmu potravy

4. alkohol

5. syndrom CAN

6. školní šikanování
7. kyberšikana
8. homofonie
9. extremismus, rasismus, xenofobie, antisemitismus
10. vandalismus
11. záškoláctví
12. krádeže
13. tabák
14. krizové situace spojené s násilím
15. netolismus
16. sebepoškozování
17. nová náboženská hnutí
18. rizikové sexuální chování
19. příslušnost k subkulturám
20. domácí násilí
21. hazardní hraní
22. dodržování pravidel prevence vzniku problémových situací týkajících se žáků s PAS
23. psychická krize/duševní onemocnění žáka
24. rizikové chování-sebevraždy

- Metodický pokyn Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance (č.j.: 14423/99-22)
- Metodické doporučení pro práci s Individuálním výchovným programem v rámci řešení rizikového chování žáků (č. j. MSMT-43301/2013)
- Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví (č.j.: 10194/2002 –14)
- Spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané, (č.j.: 25884/2003-24)

Příloha č.2

CO DĚLAT KDYŽ...

ŽÁK SE STAL OBĚTÍ ŠIKANY NEBO SE ŠIKANY DOPUSTIL

- Všichni zaměstnanci školy se řídí materiálem: Metodický pokyn ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení.
- Pokud se pracovník školy stane svědkem šikany, musí okamžitě zajistit ochranu obětí a ve spolupráci s ostatními zaměstnanci školy zajistit izolaci agresorů (každého zvlášť).
- Informuje metodika prevence, výchovného poradce a třídního učitele, kteří společně projednají další postup a celou záležitost vyšetří. Metodik prevence průběžně informuje vedení školy.
- Po vzájemné domluvě s vedením školy metodik prevence (výchovný poradce, třídní učitel) informuje zákonné zástupce agresorů i obětí telefonicky, případně doporučeným dopisem.
- Při závažnější formě šikany informuje metodik prevence vedení školy, které přizve k jednání zákonné zástupce.
- Pokud je podezření, že šikanování naplnilo skutkovou podstatu trestného činu, informuje vedení Policie ČR.
- V pokročilém stadiu šikany vedení školy využije možnosti spolupráce s některými z odborných pracovišť.

Problematika šikany je podrobně řešena v samostatné části: Program proti šikanování, který je nedílnou součástí Minimálního preventivního programu.

<https://www.msmt.cz/ministerstvo/novinar/msmt-aktualizuje-metodicky-pokyn-k-reseni-sikany-ve-skolach>

SEBEVRAŽEDNÉ CHOVÁNÍ ŽÁKA, DÍTĚTE

Akutní riziko – pokus o sebevraždu

Jde o situace, kdy si žák ve škole patrně ublížil (např. pořezal se, spolykal prášky), chystá se k tomu, chystá či vyhrožuje, že si ublíží. První dospělý, který žáka najde, by měl:

- snažit se jednání zabránit, pokud lze, nebo poskytnout první pomoc
- zůstat s žákem a nenechat ho o samotě
- zavolat Rychlou záchrannou službu (155)
- zavolat si na pomoc další dospělou osobu, která mu pomůže situaci řešit
- zavolat zákonným zástupcům žáka a informovat je o situaci

Po situaci by měl pedagog vytvořit zápis o situaci (Příloha 2) a informovat ředitele školy, příp.

ředitelem dalšího pověřeného pracovníka (ideálně někdo ze ŠPP). Stejně tak má škola

povinnost zaznamenat situaci do Knihy úrazů

podrobnosti: [https: Vyhledávání | KV Kraj \(kr-karlovarsky.cz\)](https://Vyhledavani.KV.Kraj.kr-karlovarsky.cz)

DÍTĚ JE VE ŠKOLE POD VLIVEM OMAMNÝCH A PSYCHOTROPNÍCH LÁTEK

- Zajistit dostatek čerstvého vzduchu.
- Zachovat klid, mluvit s dítětem běžným tónem.
- Snížit se na jeho úroveň
- Udržovat dostatečný odstup, nenarušovat osobní prostor.
- Oční kontakt, „neprobodávat“ však dítě pohledem.
- Zajistit, aby jiný dospělý nebo jiné dítě odvedlo ostatní spolužáky ze třídy (snížení rizika napadení, úrazu apod.)
- Informovat zákonné zástupce.
- Jestliže dojde k sebepoškození nebo bude dítě vyhrožovat sebepoškozením, volat RZS.
- S dítětem by měl být učitel, kterému dítě důvěřuje.
- Velmi pozorně sledovat a reagovat na chování dítěte.
- Vyvarovat se hádek, agrese z naší strany apod.
- Informovat neprodleně vedení školy a metodika prevence.
- Metodik prevence společně s vedením školy provede o skutečnosti zápis, který dá podepsat zákonnému zástupci.

U ŽÁKA BYLO ZJIŠTĚNO VLASTNICTVÍ OMAMNÝCH NEBO PSYCHOTROPNÍCH LÁTEK NEBO BYL ŽÁK PŘISTIŽEN PŘI JEJICH DISTRIBUCI

- Ten, kdo zjistí tuto skutečnost, odvede žáka i s jeho osobními věcmi do ředitelny a informuje vedení školy, metodika prevence a výchovného poradce (dva jiné svědky).
- Ředitel školy zajistí dozor nad žákem a jeho osobními věcmi (dva svědci) v samostatné místnosti tak, aby je žák měl pod dohledem, ale nemohl s nimi manipulovat.
- Ředitel školy uzavře látku na bezpečné místo (trezor).
- Vedení školy informuje zákonné zástupce žáka a policii ČR.
- Metodik prevence ve spolupráci s ředitelem sepíše krátký zápis o dané skutečnosti (jak jsme k látce přišli, popis této látky, kdo je sepisování přítomen, všichni zúčastnění se podepíší, pokud odmítli, tak se to do zápisu uvede). Zápis se dá rovněž podepsat zákonnému zástupci.

Pokud se ve škole vyskytnou omamné nebo psychotropní látky a s tím spojené problémy, tak tuto skutečnost rozhodně netušíme, ale prohodíme tato fakta s rodiči, s žáky. Především tak šíření zbytečných fám, nepravd. Při sdělování samozřejmě volíme přiměřenou formu, zmíníme se např. o tom, co škola udělala, aby se tato situace neopakovala.

Příloha č.3

Pravidla školy při řešení přestupků

V případě vyšetřování šikany dle pokynu MŠMT postupujeme podle této strategie:

1. Rozhovor s těmi, kteří na šikanování upozornili a s oběťmi

2. Nalezení vhodných svědků
3. Individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky (nikoliv konfrontace oběti a agresorů)
4. Zajištění ochrany obětem
5. Rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi

Při udělování trestu se řídíme dvěma zásadami:

1. Celá záležitost má být trestem co nejrychleji „vyřízena“ a nemá se dítěti připomínat. (Tím spíše si ji má pamatovat a pečlivě zaznamenat pedagog).
2. Odsuzujeme čin, nikoliv dítě. Naopak, na každém provinilci se snažíme najít to nejpozitivnější, na co můžeme navázat.

Každá sankce, kterou použijeme, musí být provinilci, jeho rodičům i kolektivu třídy jasně vysvětlena. Jen tak může být pedagogicky účinná.

Postup v případě, že žák přijde do školy pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky:

1. V případě, že jeho stav mu nedovoluje pokračovat ve výuce, ale žák komunikuje (je v relativně dobrém stavu) voláme rodiče.
2. V případě, že je dítěti hodně zle, voláme záchrannou službu. Sdělujeme, že dítě je malátné, zvrací, necítí se dobře apod.

Pokud máme podezření, že žák má u sebe návykovou látku, případně ji distribuuje:

1. Provedeme diskrétní šetření
2. Pokud nalezneme neznámou látku, zajistíme ji před svědky
3. Sepíšeme protokol
4. Když máme dostatek informací a údajů, popřípadě jsme zajistili látku, oznamujeme policii.

Pokud si nevíme rady, kontaktujeme preventivní oddělení Policie ČR a svůj postup s nimi konzultujeme.

Postup při udělování výchovných opatření

- Pochvaly:

Pochvala – je udělována průběžně všemi pedagogy – ústně, do ŽK

Pochvala TU – uděluje TU za dlouhodobé výsledky (příprava na vyučování, snaha, píle, zlepšení prospěchu, příkladné chování, pomoc spolužákům, práce pro třídu, aktivita, soutěže, reprezentace školy ...)

Pochvala ŘŠ – udělována ŘŠ za mimořádné výsledky, soutěže

- Tresty:

Sdělení v ŽK – udělují pedagogové bezprostředně po přestupku

- Specifikace jednotlivých výchovných opatření:

Napomenutí třídního učitele (NTU):

Za porušení školního řádu

Opakované zapomínání pomůcek

Opakované neplnění školních povinností

Nevhodné chování a nekázeň ve vyučování

Nevhodné chování o přestávkách

Důtka třídního učitele (DTU):

Za vážné porušení školního řádu

Za vážné porušení školního řádu

Časté zapomínání pomůcek

Časté neplnění školních povinností

Opakované neplnění školních povinností

